

ЗАКОН ЗА ВОДАЧИТЕ НА МОТОРНИ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Този закон урежда изискванията:

1. за придобиване на правоспособност за водач на моторно превозно средство;
2. към водачите на моторни превозни средства за съответната категория превозно средство;
3. към лицата, извършващи обучение на кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на моторни превозни средства (инструктори);
4. към лицата, които могат да бъдат определяни за председатели на изпитни комисии, провеждащи изпити на кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на моторни превозни средства (изпитващи);
5. към лицата, провеждащи психологически изследвания на кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство, на водачите на моторни превозни средства и на председателите на изпитни комисии;

Чл. 2. Изискванията на този закон не се прилагат при управление на моторни превозни средства извън пътищата, отворени за обществено ползване.

Глава втора ВОДАЧИ НА МОТОРНИ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА Раздел I

Изисквания към водачите на моторни превозни средства и техните ремаркета

Чл. 3. (1) Водачите на моторни превозни средства трябва да са физически годни, да познават и да спазват правилата за движението по пътищата, да имат умения и поведение за управление на превозното средство така, че:

1. да опазват живота и здравето на пътниците и на останалите участници в движението;
2. да бъдат внимателни и предпазливи към уязвимите участници в движението, каквито са пешеходците и водачите на двуколесни пътни превозни средства и да се отнася с уважение към всички участници в движението;
3. да не застрашават имуществото на физическите и юридическите лица;
4. да опазват околната среда от замърсяване, като управляват моторното превозно средство икономично, не изхвърлят и не оставят на пътя предмети или вещества;
5. да предвиждат, разпознават и преценяват опасните ситуации в пътното движение, както и при възникване да реагират по подходящ начин, с цел да предотвратяват пътнотранспортните произшествия;
6. да управляват моторното превозно средство по начин, несъздаващ опасни ситуации, и да не създават затруднения за останалите участници в пътното движение;
7. да могат да откриват основните технически неизправности в управляваните от тях превозни средства, които застрашават безопасността на движението, и да вземат съответните за това мерки за отстраняването им, ограничаването им или недопускане управлението на превозното средство с такива неизправности;
8. да отчитат и да се съобразяват с всички фактори, които влияят върху поведението на водача и управлението на превозното средство, като умора, здравословно състояние, метеорологични условия и др., за да може да осигуряват във всеки момент максимални условия за сигурност при управление;
9. да могат да оказват първа долекарска помощ на пострадали при пътнотранспортно произшествие лица, ако това не представлява опасност за тях и за пострадалите.

(2) Водачите на превозни средства, които извършват обществен превоз или превоз за собствена сметка на пътници или товари или таксиметров превоз, трябва да отговарят и на изискванията за минимална възраст, правоспособност за управление на моторни превозни средства от съответната категория и за психологическа годност, определени с този закон и допълнителните изисквания за съответния превоз, определени със Закона за автомобилните превози.

Чл. 4. За да управлява моторно превозно средство, водачът трябва да притежава валидно свидетелство за управление за категорията, към която спада управляваното от него моторно превозно средство.

Чл. 5. Правоспособността на водача да управлява моторни превозни средства се отразява в свидетелството му за управление с категориите, определени както следва:

1. категория АМ - мотопеди;

2. категория А1:

а) мотоциклети – ако са с двигател с вътрешно горене, с обем на двигателя повече от 125 cm³, с максимална мощност не повече от 11 kW и с отношение мощност/тегло, което не превишава 0,1 kW/kg;

б) триколесни моторни превозни (категория L5e) средства с мощност, която не превишава 15 kW;

3. категория А2 – мотоциклети с мощност, която не превишава 35 kW, и с отношение мощност/тегло, което не превишава 0,2 kW/kg, като удвоената реална мощност не е по-голяма от нетната мощност на двигателя;

4. категория А – мотоциклети и триколесни моторни превозни средства с мощност над 15 kW:

а) мотоциклети;

б) триколесни моторни средства – превозни средства (категория L5e), с двигател с работен обем на цилиндъра над 50 cm³, ако е с вътрешно горене, и/или с конструктивна максимална скорост, по-висока от 45 km/h, както са определени в чл. 4, параграф 2, буква "д" и приложение I от Регламент (ЕС) № 168/2013;

5. категория В1 – четириколесни превозни средства от категория L7e с маса без товар не повече от 400 kg, превозните средства, предназначени за превоз на товари с маса не повече от 550 kg, в която маса не се включва масата на акумулаторните батерии на електрическите превозни средства и които имат максимална мощност на двигателя не повече от 15 kW, както са определени в чл. 4, параграф 2, буква "ж" и приложение I от Регламент (ЕС) № 168/2013; тези превозни средства трябва да отговарят на техническите изисквания, които се прилагат към триколесни моторни средства от категория L5e;

6. категория В:

а) моторни превозни средства с допустима максимална маса, която не надвишава 3500 kg, проектирани и конструирани за превоз на не повече от 8 пътници плюс водача;

б) състав от моторно превозно средство по б. „а“ и ремарке с допустима максимална маса, която не надвишава 750 kg;

в) състав от моторно превозно средство по б. „а“ и ремарке с допустима максимална маса, която надвишава 750 kg, но общата маса на състава не надвишава 3500 kg;

г) състав от моторно превозно средство по б. „а“ и ремарке с допустима максимална маса, която надвишава 750 kg с обща маса на състава, надвишаваща 3500 kg, но е не повече от 4250 kg. - този състав може да се управлява от лица, преминали обучение и издържали допълнителен изпит, като правото да се управлява такъв състав се указва в свидетелствата за управление чрез съответния код на Общността;

7. категория ВЕ – състав от пътни превозни средства, с теглещо моторно превозно средство от категория В и ремарке или полуремарке с допустима максимална маса на ремаркет

или полуремаркетото ненадвишаваща 3500 kg, без да се нарушават разпоредбите на правилата за одобряване на типа за съответните превозни средства;

8. категория C1 – моторни превозни средства, различни от тези в категории D1 или D, с допустима максимална маса над 3500 kg, но не по-голяма от 7500 kg, които са проектирани и конструирани за превоз на не повече от 8 пътници плюс водача; моторните превозни средства от тази категория могат да образуват състав с ремарке с допустима максимална маса, която не надвишава 750 kg;

9. категория C1E:

а) състав от превозни средства с теглещо моторно превозно средство от категория C1 и ремарке или полуремарке с допустима максимална маса на ремаркетото или полуремаркетото над 750 kg, при условие, че допустимата максимална маса на състава не надвишава 12 000 kg, без да се нарушават разпоредбите на правилата за одобряване на типа за съответните превозни средства;

б) състав от превозни средства с теглещо превозно средство от категория B и ремарке или полуремарке с допустима максимална маса на ремаркетото или полуремаркетото над 3500 kg, при условие, че допустимата максимална маса на състава не надвишава 12 000 kg, без да се нарушават разпоредбите на правилата за одобряване на типа за съответните превозни средства;

10. категория C – моторни превозни средства, различни от тези в категории D1 или D, чиято допустима максимална маса надвишава 3500 kg, които са проектирани и конструирани за превоз на не повече от 8 пътници плюс водача; моторните превозни средства от тази категория могат да образуват състав с ремарке с допустима максимална маса, която не надвишава 750 kg;

11. категория CE – състав от пътни превозни средства с теглещо моторно превозно средство от категория C и ремарке или полуремарке с допустима максимална маса над 750 kg, без да се нарушават разпоредбите на правилата за одобряване на типа за съответните превозни средства;

12. категория D1 – моторни превозни средства, проектирани и конструирани за превоз на не повече от 16 пътници плюс водача и с максимална дължина, непревишаваща 8 m; моторните превозни средства от тази категория могат да образуват състав с ремарке с допустима максимална маса, която не надвишава 750 kg;

13. категория D1E – състав от превозни средства с теглещо моторно превозно средство от категория D1 и ремарке с допустима максимална маса над 750 kg, без да се нарушават разпоредбите на правилата за одобряване на типа за съответните превозни средства;

14. категория D – моторни превозни средства, проектирани и конструирани за превоз на повече от 8 пътници плюс водача; моторните превозни средства от тази категория могат да образуват състав с ремарке с допустима максимална маса, която не надвишава 750 kg;

15. категория DE – състав от превозни средства, при които теглещото моторно превозно средство е от категория D и ремарке с допустима максимална маса над 750 kg, без да се нарушават разпоредбите на правилата за одобряване на типа за съответните превозни средства;

16. категория Tm – трамвайни мотриси (Tm).

Чл. 6. (1) Водач, придобил правоспособност за управление на моторни превозни средства от която и да е от категориите по чл. 5, получава правоспособност да управлява и превозни средства от категория AM.

(2) Водач, придобил правоспособност за управление на моторни превозни средства от категория A2, получава правоспособност да управлява и моторни превозни средства от категория A1.

(3) Водач, придобил правоспособност за управление на моторни превозни средства от категория A, получава правоспособност да управлява и превозни средства от категории A1 и A2.

(4) Водач, придобил правоспособност за управление на моторни превозни средства от категории B, C или D, получава правоспособност да управлява и превозни средства съответно от категории B1, C1 или D1.

(5) Водач, придобил правоспособност за управление на моторни превозни средства от

категории C1E, CE, D1E или DE, получава правоспособност да управлява и състав от превозни средства от категория BE.

(6) Водач, придобил правоспособност за управление на моторни превозни средства от категория CE, получава правоспособност да управлява и превозни средства от категория DE, ако притежава правоспособност за управление на моторни превозни средства от категория D.

(7) Водач, придобил правоспособност за управление на моторни превозни средства от категории CE и DE, получава правоспособност да управлява и състав от превозни средства от категории съответно C1E и D1E.

Чл. 7. За управление на тролейбус водачите, следва да притежават свидетелство за управление на моторни превозни средства от категория D, да преминат допълнително обучение и да положат успешно изпит. Правото да се управлява тролейбус се отразява в свидетелството за управление, чрез съответния национален код.

Чл. 8. За управление на колесна земеделска и горска техника, и самоходни машини по пътищата, отворени за обществено ползване, водачът трябва да притежава правоспособност за работа със съответната техника в съответствие със Закона за регистрация и контрол на земеделската и горската техника, и свидетелство за управление за която и да е от категориите по чл. 5, а за да тегли с тази техника ремарке или прикачен инвентар по пътищата, отворени за обществено ползване – да притежава свидетелство за управление на превозно средство от категории C1E, CE, D1E или DE.

Раздел II

Минимална възраст за придобиване на право на управление на моторно превозно средство. Физическа и психологическа годност на кандидатите за придобиване на правоспособност и водачите на моторни превозни средства

Чл. 9. Минималната възраст за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство е:

1. за категория AM – шестнадесет години;
2. за категория A1 – шестнадесет години;
3. за категория A2 – осемнадесет години;
4. за категория A:
 - а) двадесет и четири години за управление на мотоциклети, или;
 - б) двадесет години – ако водачът притежава свидетелство за управление за категория A2 и стаж като водач за тази категория не по-малко от две години.
 - в) двадесет и една години за управление на моторно превозно средство от категория L5e, когато мощността е по-голяма от 15 kW;
5. за категория B1 – седемнадесет години;
6. за категории B и BE – осемнадесет години;
7. за категории C1 и C1E – осемнадесет години;
8. за категории C и CE :
 - а) двадесет и една години, или;
 - б) осемнадесет години – ако водачът притежава карта за квалификация на водача, в която е отразено, че е преминал успешно пълното обучение за придобиване на квалификация по реда, определен с наредбата по чл. 7б, ал. 5 от Закона за автомобилните превози.;
9. за категории D1 и D1E – двадесет и една години;
10. за категории D и DE:
 - а) двадесет и четири години;

б) двадесет и три години – ако водачът притежава карта за квалификация на водача, в която е отразено, че е преминал успешно пълното обучение за придобиване на квалификация по реда, определен с наредбата по чл. 7б, ал. 5 от Закона за автомобилните превози;

в) двадесет и една години – ако водачът притежава карта за квалификация на водача, в която е отразено, че е преминал успешно ускорено обучение за придобиване на квалификация по реда, определен с наредбата по чл. 7б, ал. 5 от Закона за автомобилните превози. В този случай водачът има право да управлява превозно средство, с което се извършват превози по редовни линии за превоз на пътници, когато курсът в едната посока от началната до крайната спирка не превишава 50 км, което се удостоверява със съответния национален код в свидетелството за управление;

11. за категория Ттм – двадесет и една години.

Чл. 10. Кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство трябва да отговарят на съответните изисквания за физическа годност за категорията, за която се обучават.

Чл. 11. Кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на моторни превозни средства от категориите С1, С, D1, D и Ттм трябва да са и психологически годни.

Чл. 12. За определяне на изискванията за физическата годност водачите на моторни превозни средства и кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на моторни превозни средства се разделят на следните групи:

1. група 1 – за категориите "АМ", "А1", "А2", "А", "В1", "В" и "ВЕ";

2. група 2 – за категориите "С1", "С", "С1Е", "СЕ", "D1", "D", "D1Е", "DE" и "Ттм".

Чл. 13. Изискванията за физическа годност към водачите на моторни превозни средства и кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на моторни превозни средства от група 2 се прилагат и за водачите на моторни превозни средства от категория В1, В и ВЕ, които извършват обществен превоз на пътници и/или товари, превози за собствена сметка и/или таксиметрови превози на пътници.

Чл. 14. Физическата годност на водачите на моторни превозни средства и на кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство се установява чрез:

1. медицински преглед/и за установяване на здравословното състояние по отношение на изискванията за физическа годност към водачите на моторно превозно средство и кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство от съответните категории, и

2. заключение за съответствието на здравословното състояние на лицето с изискванията за физическа годност към водачите на моторно превозно средство и на кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство.

Чл. 15. Министърът на здравеопазването, съгласувано с министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията с наредба определя изискванията за физическа годност към водачите на моторни превозни средства и условията и реда за извършване на медицинските прегледи за установяване на физическата годност за водачите от различните категории.

Чл. 16. (1) Психологическото изследване на кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство и на водачите на моторно превозно средство има за цел да установи психологическата им годност да управляват моторно превозно средство без опасност от допускане на пътнотранспортни произшествия, а на председателите на изпитни комисии - и да оценяват уменията за безопасно управление на моторно превозно средство на кандидатите за придобиване на правоспособност.

(2) Изискванията за психологическа годност се отнасят до познавателната, психомоторната и личностната сфера на психиката.

(3) Изискванията за психологическа годност включват качествени и количествени критерии за годност.

(4) Съответствието с изискванията се установява с тестове за познавателната, психомоторната и личностната сфера и съпоставяне на индивидуалните резултати със статистически норми.

Чл. 17. (1) На психологически изследвания подлежат:

1. кандидатите за придобиване на правоспособност за категории Ттм, С, D, C1 и D1;
2. лицата, които се явяват на изпит за придобиване на правоспособност, след като са загубили правоспособност по реда на чл. 172, т. 1 от Закона за движението по пътищата (ЗДвП);
3. водачите на таксиметров автомобил;
4. водачите, извършващи обществен превоз или превоз за собствена сметка на пътници или товари;
5. лицата, на които временно е отнето свидетелство за управление на МПС по реда на чл. 179, т. 1, буква „а“ от ЗДвП;
6. водачите, които са лишени от право да управляват МПС на основание чл. 184, ал. 2 ЗДвП;
7. водачите, които са лишени от право да управляват МПС на основание чл. 343г от Наказателния кодекс;
8. чужденците, с право на пребиваване в Република България, и българските граждани с чуждестранно свидетелство за управление на МПС, издадено от държава извън Европейския съюз, държава-страна по Споразумението за Европейско икономическо пространство или Конфедерация Швейцария, които по реда на чл. 54к, ал. 2 от Закона за българските лични документи се заменят с българско свидетелство за управление на моторни превозни средства от категориите по т. 1;
9. председателите на изпитни комисии за провеждане на изпитите за придобиване на правоспособност за управление на МПС.

(2) При всяко постъпване на работа и при започването на дейността като водач на таксиметров автомобил или водач на автомобил за обществен превоз или превоз за собствена сметка на пътници или товари, както и за председател на изпитна комисия, лицата представят валидно за съответната дейност удостоверение за психологическа годност.

(3) Всяко лице, от посочените в ал. 1 без тези по т. 9, има право на три явявания на изследване за психологическа годност в продължение на 12 месеца.

(4) При отрицателно заключение от първото явяване на психологическо изследване изследваното лице има право на второ явяване на психологическо изследване в срок до шест месеца от първото.

(5) При отрицателно заключение от второто явяване на психологическо изследване изследваното лице има право на трето явяване на изследване в срок до шест месеца от второто.

(6) При отрицателно заключение от третото явяване на психологическо изследване, както и при неявяване в срока за второ или трето явяване на психологическо изследване, лицето има право на ново изследване не по-рано от една година след първото изследване.

(7) Лицата от ал. 1, т. 9 имат право на две явявания на психологическо изследване. При отрицателно заключение от първото явяване изследваното лице има право на второ явяване на психологическо изследване в срок от три месеца от първото. При отрицателно заключение от второто изследване, както и при неявяване в срока за второ явяване на психологическо изследване, лицето има право на ново изследване не по-рано от една година след първото изследване.

(8) Удостоверението за психологическа годност е валидно за срок три години от датата на неговото издаване с изключение на случаите, в които се издава:

1. след навършване на 62-годишна възраст на лицето – в този случай срокът на валидност е до навършване на 65-годишна възраст, но не по-малко от една година, а след навършване на 65-годишна възраст удостоверение се издава със срок на валидност една година.

2. в случаите по ал. 1, т. 2, 5, 6 и 7, удостоверение се издава със срок на валидност една година.

(9) Лицата по ал. 1, т. 3 и 4 подлежат на психологическо изследване преди изтичане валидността на издаденото вече удостоверение, с изключение на случаите по ал. 8, т. 1.

(10) Лице, за което е възникнало основание по ал. 1, т. 2, 5, 6 или 7, подлежи на съответното психологическо изследване, а притежаваното от него удостоверение за психологическа годност, издадено преди това за друга цел, се обезсилва чрез отбелязването на това обстоятелство в автоматизирана информационна система на Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“.

(11) Изпълнителният директор на Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“, със заповед анулира резултатите от психологическите изследвания и обявява за невалидни издадените удостоверения, когато е издадено удостоверение за психологическа годност:

1. без да е извършено психологическо изследване на лицето за което е издадено;

2. без да е спазена методиката за психологическо изследване за съответната група лица за която е издадено удостоверение;

3. психологическото изследване не е извършено от психолог, вписан в съответното разрешително за регистрация.

(12) Заповедта се съобщава на психологическата лаборатория, издала удостоверението, и се публикува на интернет страницата на Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“. Психологическата лаборатория, издала удостоверението, е длъжна да съобщи заповедта на лицето, чието удостоверение е анулирано.

(13) Заповедта по ал. 11 подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението на решението.

Раздел III

Придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство

Чл. 18. Кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство могат да са лица, установили обичайното си пребиваване в Република България.

Чл. 19. (1) Кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство преминават обучение за придобиване на необходимите теоретични знания и практически умения за управление на моторно превозно средство.

(2) За придобиване на правоспособност за управление на моторни превозни средства от категория С може да се обучават само лица, издържали успешно изпит за придобиване на правоспособност за управление на моторни превозни средства от категория В или С1.

(3) За придобиване на правоспособност за управление на моторни превозни средства от категория D може да се обучават само водачи с права за управление на моторни превозни средства от категория В и със стаж като водачи с тези права не по-малко от 2 години или от категория D1 и със стаж като водачи с тези права не по-малко от една година.

(4) За придобиване на правоспособност за управление на моторни превозни средства от категория BE може да се обучават само водачи с права за управление на моторно превозно средство от категория В.

(5) За придобиване на правоспособност за управление на моторни превозни средства от категория DE може да се обучават само водачи с права за управление на моторно превозно средство от категория D.

(6) За придобиване на правоспособност за управление на моторни превозни средства от категория С1 може да се обучават само водачи с права за управление на моторно превозно средство от категория В.

(7) За придобиване на правоспособност за управление на моторни превозни средства от категория С1Е може да се обучават само водачи с права за управление на моторно превозно средство от категория С1 и със стаж като водачи с тези права не по-малко от една година.

(8) За придобиване на правоспособност за управление на моторни превозни средства от категории D1 и СЕ може да се обучават само водачи с права за управление на моторно превозно средство от категория С и със стаж като водачи с тези права не по-малко от една година.

(9) За придобиване на правоспособност за управление на моторни превозни средства от категория D1Е може да се обучават само водачи с права за управление на моторно превозно средство от категория D1.

(10) Стажът като водач се зачита от датата на връчване на свидетелство за управление на моторно превозно средство от съответната категория, която е необходима за придобиване на по-висока категория. Времето, през което водачът е бил лишен от правото да управлява моторно превозно средство, не се зачита за стаж.

Чл. 20. (1) Придобитите при обучението знания, способности да възприемат пътната обстановка, умения и поведението им при управление на моторно превозно средство се проверяват чрез изпит.

(2) Лицата, които кандидатстват за придобиване на правоспособност за управление на МПС от категориите по чл. 5 полагат теоретичен и практически изпит.

(3) Лицата, които кандидатстват за придобиване на правоспособност за управление на МПС от категориите по чл. 5 полагат само практически изпит в следните случаи:

1. за придобиване на правоспособност за управление на МПС от категория ВЕ;

2. за придобиване на правоспособност за управление на МПС от категории Ттм, когато притежават правоспособност за управление на МПС от категория В1 или В;

3. за придобиване на правоспособност за управление на МПС от категория D, когато притежават правоспособност за управление на МПС от категория D1;

4. за придобиване на правоспособност за управление на МПС от категория СЕ, когато притежават правоспособност за управление на МПС от категория DE;

5. за придобиване на правоспособност за управление на МПС от категория А, когато притежават правоспособност за управление на МПС от категория А2 и имат две години стаж като водачи на МПС от тази категория;

6. за придобиване на правоспособност за управление на МПС от категория А2, когато притежават правоспособност за управление на МПС от категория А1 и имат две години стаж като водачи на МПС от тази категория;

7. за придобиване на правоспособност за управление на МПС от категория В с прикачено ремарке с допустима максимална маса, надвишаваща 750 kg, когато допустимата максимална маса на състава надвишава 3500 kg, но ненадвишава 4250 kg;

8. за придобиване на правоспособност за управление на тролейбус, когато притежават правоспособност за управление на МПС от категория D.

(4) Теоретичният изпит се състои от решаване на изпитен тест и проверка на възприятията и поведението чрез интерактивни видеоклипове.

(5) Практическият изпит в зависимост от придобиваната категория се провежда на учебна площадка, по пътища в населено място и по пътища, отворени за обществено ползване, извън населените места.

Чл. 21. Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията определя с наредба:

1. по отношение на обучението на кандидатите за придобиване на правоспособност и изпитите за придобиване на правоспособност:

а) условията и реда за издаване и отнемане на разрешение за обучение на кандидати за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство и изискванията към лицата, провеждащи обучение на кандидати за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство

б) изискванията към лицата, които могат да бъдат определяни като председатели на изпитни комисии и реда за определянето им;

в) условията и реда за провеждане на обучението и изпитите на кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство и анулиране на резултатите от изпита;

2. условията и реда за извършване на психологическо изследване по отношение изискванията за психологическа годност на кандидатите и водачите на моторни превозни средства по чл. 17, ал. 1, изискванията към лицата, провеждащи психологически изследвания, условията и реда за регистриране и прекратяване на регистрацията на лицата, провеждащи психологически изследвания, образецът на документ, удостоверяващ психологическа годност на водачите и кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на МПС;

Чл. 22. (1) Изпълнителният директор на Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ утвърждава изпитните въпроси и видеоклипове, с които се проверяват теоретичните знания и способността да възприемат пътната обстановка, както и методиката за оценка уменията и поведението при управление на моторно превозно средство на кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство.

(2) Изпитните въпроси и видеоклиповете по ал. 1 се съгласуват с Министерството на вътрешните работи.

Чл. 23. (1) До изпит за придобиване на правоспособност за управление на МПС се допускат лица, които са физически и психологически годни за категориите, за които се изисква такава годност, и са завършили обучение по реда на наредбата по чл. 21, т. 1.

(2) Лицата, които се явяват на изпит в случаите по чл. 54к, ал. 2 от Закона за българските лични документи, не подлежат на задължително обучение.

(3) Лицата, които се явяват на изпит, не трябва да изтърпяват наказание лишаване от право за управление на моторно превозно средство или принудителна административна мярка лишаване от право за управление на моторно превозно.

Чл. 24. Теоретичните изпити се провеждат от служители, определени от изпълнителния директор на Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ или оправомощено от него длъжностно лице в изпитни зали на Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“, които отговарят на изискванията, определени с наредбата по чл. 21, т. 1.

Чл. 25. Оценката от теоретичния изпит се поставя автоматично от специализирана информационна система за провеждане на теоретични изпити, която отговаря на изискванията посочени в наредбата по чл. 21, т. 1, въз основа на отговорите, посочени от кандидата по време на изпита.

Чл. 26. (1) Практическият изпит се провежда от комисия в състав председател и член.

(2) Изпълнителният директор на Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ или оправомощено от него длъжностно лице със заповед определя лицата, които могат да бъдат определяни за председатели на изпитни комисии.

(3) За член на комисията се определя преподавател по практика, определен от лицето по чл. 38, което представя кандидата за изпит.

(4) Изпълнителният директор на Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ или оправомощено от него длъжностно лице може да определи и друго лице за член на изпитна комисия в определени в наредбата по чл. 21, т. 1 случаи.

Чл. 27. (1) За председател на изпитна комисия, провеждаща практическия изпит, може да бъде определяно лице, което отговаря на следните изисквания:

1. притежава удостоверение за професионална квалификация за провеждане на изпити на кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на МПС, придобито след преминаване на специализирано обучение при условия и по ред, определени с наредба;

2. е преминало необходимото периодично обучение;

3. притежава свидетелство за управление на МПС и стаж съгласно изискванията на ал. 4;

4. е на възраст не по-малко от 26 години;

5. притежава висше образование;

6. отговаря на изискванията за психологическа годност, определени в наредбата по чл. 21, т. 2;

7. има направена застраховка за имуществени и неимуществени вреди, нанесени на трети лица при и по време на провеждане на изпита за придобиване на правоспособност за управление на МПС;

8. не е осъждано за престъпления от общ характер по реда на глава втора „Престъпления против личността“ или по реда на глава единадесета, раздел II „Престъпления против транспорта и съобщенията“ от Наказателния кодекс, както и да няма наложено наказание „Лишаване от право да упражнява определена професия или дейност“ по реда на чл. 37, ал. 1, т. 7 от Наказателния кодекс;

9. одобрено е от комисия определена със заповед на изпълнителния директор на Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“;

10. да не е поставена отрицателна оценка при извършването на надзора по реда на чл. 21, т. 1;

(2) Комисията по ал. 1, т. 9 одобрява председателите на изпитни комисии по методика утвърдена от изпълнителният директор на Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ съгласно наредбата по чл. 21, т. 1.

(3) Председателите на изпитни комисии подлежат на надзор по ред, определен с наредбата по чл. 21, т. 1.

(4) За провеждане на практическите изпити за придобиване на правоспособност за управление на МПС, посегателите на изпитни комисии трябва да е притежавал свидетелство за категория В поне 3 години стаж, а за останалите категории трябва да е притежавал свидетелство за управление на превозно средство за съответната категория, да е бил квалифициран изпитващ по управление на превозно средство за категория В най-малко 3 години, най-малкото 5 години стаж по управление или като преподавател в съответната категория.

Чл. 28. (1) Не могат да участват в провеждането на теоретичните изпити и да бъдат определяни за председатели на изпитни комисии при провеждане на практическите изпити:

1. лица, които са регистрирани като еднолични търговци или участват в търговски дружества с предмет на дейност обучение на кандидати за придобиване на правоспособност управление на МПС;

2. лица, които работят като преподаватели/учители и обучават кандидати за придобиване на правоспособност за управление на МПС;

3. лица, които са в трудовоправни отношения с еднолични търговци или търговски дружества с предмет на дейност обучение на кандидати за придобиване на правоспособност управление на МПС;

4. съпрузи и лица, намиращи се в родство по права линия и по съребрена линия до втора степен с лицата по т. 2 и 3, в случаите когато лицата по т. 2 и 3 работят на територията на областта, на която се провежда изпитът.

(2) Лицето, определено за участие в провеждането на теоретичните изпити и председателят на изпитната комисия за провеждане на практическите изпити не могат да участват при провеждането на изпити на лица, с които са в родство по права и по съребрена линия до втора степен включително.

Чл. 29. (1) По време на практическия изпит, председателят на комисията отразява в специализирана информационна система за провеждане на практическия изпит грешките от управлението и поведението на кандидата.

(2) След приключване на изпита, председателят на комисията обсъжда допуснатите грешки от кандидата с члена/членовете на комисията, взима решение за резултата от изпита и информира кандидата за заключението от изпита и допуснатите нарушения.

(3) Резултатът от изпита може да бъде обжалван в едноседмичен срок от кандидата пред изпълнителният директор на Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“.

Чл. 30. (1) Изпълнителният директор на Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ или оправомощено от него длъжностно лице със заповед определя комисия за проверка на резултата от практическия изпит в следните случаи:

1. при подадена жалба по реда на чл. 29, ал. 3;
2. при получен сигнал за нарушение, извършено по време на провежданите изпити;
3. при осъществяване на надзора по чл. 27, ал. 3;

(2) Комисията по ал. 1, за проверка на резултата от изпита, по своя преценка може:

1. да иска сведения и обяснения от лицата, присъствали на изпита или трети лица, имащи отношение към проверката;

2. да проведе повторен практически изпит.

(3) Повторният практически изпит по ал. 2, т.2 се провежда след заплащане на държавна такса.

(4) В едномесечен срок, комисията по ал. 1 прави становище за резултата от изпита.

(5) Становището по ал. 1 е окончателно и не подлежи на обжалване.

Чл. 31. (1) Изпълнителният директор на Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ или оправомощено от него длъжностно лице със заповед анулира резултата от изпита на кандидат за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство, за когото се установи, че:

1. за допускане до изпит е представил неистински документ или документ с невярно съдържание;

2. е лишен по съдебен или административен ред от правото да управлява моторно превозно средство и се е явил на изпит в срока на наказанието или административната мярка;

3. не е отговорял на изискванията за допускане до изпит;

4. е решил изпитен тест, който не е индивидуализиран и обозначен съгласно изискванията по чл. 38, ал. 2;

5. е решил тест, който е индивидуализиран и обозначен съгласно изискванията на наредбата по чл. 21, т. 1, но предоставен за решаване от друг кандидат;

6. не е решил самостоятелно изпитния си тест;

7. след получаване на становище от комисията по чл. 30, ал. 1.

(2) Заповедта по ал. 1 може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението на решението.

Чл. 32. (1) Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ създава и води база данни за кандидатите за придобиване на правоспособност.

(2) В базата данни по ал. 1 се вписва следното:

1. имената на кандидата;

2. идентификационен номер на кандидата;

3. информация за лицата, провели обучението;

4. информация за проведеното обучение;

5. информация за проведените изпити;

6. резултати от проведените изпити;

7. информация за лицата, провели изпитите;

8. превозни средства, на които са проведени изпитите.

(3) Информацията в базата данни се съхранява в електронен формат 50 години.

Глава трета

СВИДЕТЕЛСТВО ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА МОТОРНО ПРЕВОЗНО СРЕДСТВО. МЕЖДУНАРОДНО СВИДЕТЕЛСТВО ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА МОТОРНО ПРЕВОЗНО СРЕДСТВО

Чл. 33. (1) Правоспособността за управление на моторно превозно средство се удостоверява със свидетелство за управление на моторно превозно средство.

(2) Свидетелството за управление на моторно превозно средство се издава от органите на Министерството на вътрешните работи при условията и по реда на Закона за българските лични документи.

Чл. 34. Когато на водач на моторно превозно средство са наложени ограничителни условия за ползване на свидетелството, в свидетелството му за управление чрез съответния национален код или код на Европейския съюз, определен в наредбата по от Закона за движението по пътищата, се указват условията, при които водачът има право да управлява моторно превозно средство.

Чл. 35. (1) Международно свидетелство за управление се издава от органите на Министерството на вътрешните работи въз основа на валидно национално свидетелство за управление, издадено в Република България.

(2) Международното свидетелство за управление на моторно превозно средство съответства на приложение № 7 към Конвенцията за пътното движение.

(3) Международното свидетелство не е валидно на територията на Република България.

(4) Лице, на което е отнето издаденото в Република България национално свидетелство за управление на моторно превозно средство, е длъжно да върне международното си свидетелство в съответната структура на Министерството на вътрешните работи в 7-дневен срок от влизането в сила на акта за отнемане.

(5) Лице, на което при пребиваване зад граница е отнето международното свидетелство за управление на моторно превозно средство, издадено в Република България, е длъжно при завръщането си в България да уведоми за това съответната структура на Министерството на вътрешните работи в 7-дневен срок от влизането в страната.

Чл. 36. В Министерството на вътрешните работи се водят националните регистри за водачите на моторни превозни средства, техните нарушения и наказания и се създават информационни бази с данните.

Чл. 37. Министерството на вътрешните работи и Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ обменят информация по отношение на лицата, положили изпит за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство и издадените свидетелства за управление на моторно превозно средство, по ред, определен с инструкция, издадена от министъра на вътрешните работи и министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Глава четвърта

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ЛИЦАТА, ИЗВЪРШВАЩИ ОБУЧЕНИЕ НА КАНДИДАТИТЕ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРАВОСПОСОБНОСТ

Чл. 38. (1) Разрешение за теоретично и практическо обучение на кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство се издава от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията или от упълномощено от него длъжностно лице на:

1. физически или юридически лица, регистрирани по Търговския закон или по Закона за юридическите лица с нестопанска цел, или на лица, регистрирани по законодателството на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство,

2. професионални гимназии, професионални колежи, средни училища с паралелки за професионална подготовка и акредитирани по реда на Закона за висшето образование висши училища.

(2) Разрешение за обучение на кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство се издава на лицата по ал. 1 за всеки учебен център поотделно при следните условия:

1. учебният кабинет, учебната площадка, офисът и учебните пътни превозни средства отговарят на изискванията и осигуряват извършването на обучението съгласно наредбата по чл. 21, т. 1;

2. преподавателите, които извършват обучението, притежават необходимите образование и квалификация съгласно изискванията на наредбата чл. 21, т. 1 и са включени в регистъра на преподавателите, извършващи обучение на кандидати за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство;

3. обучението е организирано съгласно изискванията на наредбата по чл. 21, т. 1;

4. ръководителят на учебната дейност и техническият сътрудник отговарят на изискванията, определени с наредбата по чл. 21, т. 1.

(3) За издаване или за удължаване на срока на разрешението, лицата по ал. 1 подават заявление до министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията чрез Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ и заплащат държавна такса.

(4) Към заявлението лицата по ал. 1 прилагат документи, удостоверяващи съответствието с изискванията по ал. 2.

(5) Издаването на разрешението и удължаването на срока му се извършват в 30-дневен срок от получаването на заявлението.

(6) Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ води регистър на издадените разрешения по ал. 1.

(7) В регистъра по ал. 5 се вписват следните данни:

1. наименование на лицето;

2. ЕИК или БУЛСТАТ;

3. седалище и адрес на управление;

4. адрес на учебния център;

5. адрес на учебната площадка;

6. имената на ръководителя на учебния център;

7. имената на техническия сътрудник;

8. имената на преподавателите;

9. идентификация на учебните превозни средства;

11. данни за извършените нарушения от лицата, извършващи обучение на кандидатите за придобиване на правоспособност.

(8) При настъпване на промени във вписаните обстоятелства, лицето по ал. 1 подава в 30-дневен срок заявление за промяна на вписаните обстоятелства, заплаща държавна такса и прилага документите, удостоверяващи исканата промяна.

(9) Заявленията по ал. 6 могат да се подават и по електронен път, като към тях се прилагат сканирани копия на съответните документи, удостоверяващи исканата промяна.

(10) Промяната на вписаните в регистъра обстоятелства се извършва в срок до 14 дни от датата на подаване на заявлението.

(11) Информацията от регистъра се съхранява в електронен формат 10 години.

Чл. 39. (1) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията или

оправомощено от него лице отказва издаването на разрешение или неговото удължаване в случаите, когато кандидатът не отговаря на условията в наредбата по чл. 21, т. 1 и/или не е заплатена съответната държавна такса. Отказът се мотивира.

(2) Отказът подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 40. Разрешението по чл. 38, ал. 1 се издава за срок от 5 години. Срокът на разрешението се удължава за нови 5 години, когато лицето е подало заявление за това до 30 дни преди изтичането на срока на разрешението и отговаря на изискванията, определени с наредбата по чл. по чл. 21, т. 1.

Чл. 41. (1) Правата, произтичащи от разрешението се прекратяват:

1. с прекратяване дейността на търговеца или с прекратяване на юридическото лице с нестопанска цел;

2. с изтичане на срока, за който е издадено;

3. по молба на неговия притежател;

4. с отнемане на разрешението.

(2) Разрешението се отнема:

1. когато се установи, че разрешението е издадено въз основа на неистински документ или на документ с невярно съдържание;

2. когато в 6-месечен срок от издаването на разрешението лицето не започне дейността си или в течение на 6 месеца не е упражнявало дейността си;

3. когато учебният кабинет, учебната площадка, офисът или учебното пътно превозно средство престанат да отговарят на изискванията на наредбата по чл. 21, т. 1 и причините за това не са отстранени в указаният срок;

4. когато лицето, получило разрешение по ал. 1, разпореди или допусне провеждането на обучението на кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство в нарушение на условията и реда, определени с наредбата по чл. 21, т. 1 и учебната документация по чл. 43, ал. 2, т. 1;

5. лицето, получило разрешение по ал. 1, разпореди или допусне извършването на обучение на кандидати за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство:

а) в помещение, което не отговаря на изискванията, определени с наредбата по чл. 21, т. 1;

б) с моторно превозно средство, което не отговаря на изискванията, определени с наредбата по чл. 21, т. 1;

в) с преподавател, който не отговаря на изискванията, определени с наредбата по чл. 21, т. 1;

г) на учебна площадка, която не отговаря на изискванията, определени с наредбата по чл. 21, т. 1.

(3) Не се разглежда заявление по ал. 1, т. 3, когато по отношение на съответното лице е образувано производство за отнемане на разрешението – до приключването му.

(4) Разрешението се отнема с мотивирана заповед на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията или на упълномощено от него длъжностно лице.

(5) Отнемането на разрешението подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението на решението.

(6) Лицата, чието разрешение е отнето, могат да кандидатстват за получаване на ново разрешение не по-рано от две години от датата на отнемането му.

Чл. 42. (1) Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ създава и поддържа регистър на преподавателите, извършващи обучение на кандидати за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство.

(2) В регистъра по ал. 1 се вписват:

1. имената на преподавателя и единният му граждански номер;

2. датата на вписване в регистъра;
3. образованието и квалификацията на преподавателя;
4. категориите превозни средства, за които преподавателят притежава правоспособност за управление;
5. номерът и датата на удостоверение за допълнително обучение или специализация;
6. номерата на всички разрешения по чл. 38, ал. 1, към които преподавателят е вписан;
7. данни за влезли в сила наказателни постановления за извършени нарушения на условията и реда за обучение на кандидати за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство;
8. датата на заличаване от регистъра.

(3) Зачиваването от регистъра се извършва:

1. по молба на преподавателя;
2. по искане на лицето по чл. 38, ал. 1;
3. при прекратяване на правата, произтичащи от разрешение по чл. 38, ал. 1, или при отнемане на разрешението за обучение на лице, в списъците към които е включен преподавателя;
4. при извършени повече от две нарушения при обучение на кандидати за придобиване на правоспособност за управление на моторни превозни средства от преподавателя в рамките на 2 години;
5. когато преподавателят престане да отговаря на изискванията на наредбата по чл. 21, т. 1.

(4) Не се разглежда заявление по ал. 3, т. 1 и 2, когато искането е направено след като по отношение на преподавателя е образувано производство за заличаване по реда на ал. 3, т. 4 и 5 – до приключване на производството.

(5) Преподавател, заличен от регистъра на основание ал. 3, т. 4, не може да бъде вписан отново в регистъра в продължение на две години.

(6) Преподавателите подлежат на периодично обучение за усъвършенстване на познанията им с продължителност не по-малка от 32 учебни часа на всеки 4 години. След завършване на обучението се издава удостоверение за допълнително обучение или специализация.

(7) Обучението по ал. 6 се извършва в курсове, организирани от висши училища, акредитирани по реда на Закона за висшето образование, по учебна документация, съгласувана с изпълнителния директор на Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ или оправомощено от него лице.

Чл. 43. (1) Министърът на здравеопазването съвместно с министъра на образованието и науката с наредба определят условията и реда за обучение за оказване на първа долекарска помощ от водачите на моторни превозни средства.

(2) Министърът на образованието и науката:

1. утвърждава учебната документация за обучение на кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на моторни превозни средства;
2. утвърждава учебната документация и определя условията и реда за придобиване на правоспособност за обучаване на водачи на моторни превозни средства;
3. след съгласуване с министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията определя условията и реда за придобиване на правоспособност за провеждане на изпити на кандидатите за водачи на моторни превозни средства и утвърждава учебната документация за това.

Чл. 44. (1) Председателите на изпитни комисии за провеждане на изпити на кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство подлежат на периодично обучение за усъвършенстване на:

1. знанията и уменията им за провеждане на изпити с продължителност не по-малко от 32 учебни часа на всеки 2 години;

2. практическите умения за управление на моторно превозно средство с продължителност 5 дни на всеки 5 години.

(2) Обучението се извършва в курсове, организирани от висши училища, акредитирани по реда на Закона за висшето образование, по учебна документация, съгласувана с изпълнителния директор на Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“. След завършване на обучението се издава удостоверение за допълнително обучение или специализация.

Глава пета

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ЛИЦАТА, ПРОВЕЖДАЩИ ПСИХОЛОГИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ

Чл. 45. (1) Психологическите изследвания на лицата по чл. 17, ал. 1 се организират и провеждат по следния начин:

1. първото и второто психологическо изследване - от регистрирани при условията и по реда на този закон и притежаващи удостоверение за регистрация:

а) болници за активно лечение и от групови практики за медицинска помощ, в които работи поне един психолог;

б) медицински центрове и диагностично-консултативни центрове, в които работи поне един психолог;

в) центрове за психично здраве, в които работи поне един психолог;

2. третото психологическо изследване - в Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“.

(2) Методическото ръководство за извършване на психологическите изследвания се извършва от Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“.

Чл. 46. (1) Регистрацията на лицата по чл. 45, ал. 1, т. 1 се извършва от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията или от оправомощено от него длъжностно лице.

(2) За вписване в регистъра лицата подават заявление до министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията чрез Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“, комплектувано с документите, определени с наредбата по чл. 21, т. 2.

(3) При непълноти на представените документи по ал. 2 министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията или оправомощено от него длъжностно лице в 10-дневен срок от подаване на заявлението писмено уведомява лицето и дава срок за отстраняването им.

(4) В 30-дневен срок от подаване на заявлението или от отстраняване на непълнотите по ал. 3 министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията или оправомощено от него длъжностно лице извършва регистрацията и издава удостоверение за регистрация на лицата, които отговарят на изискванията на наредбата по чл. 21, т. 2.

(5) Регистрацията по ал. 1 се извършва за срок от 5 години. Срокът на регистрацията се удължава за нови 5 години, когато лицето е подало заявление за това до 30 дни преди изтичането на срока на регистрацията и отговаря на изискванията, определени с наредбата по чл. 21, т. 2.

(6) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията или оправомощено от него длъжностно лице мотивирано отказва извършването на регистрация на лице, което не отговаря на някое от изискванията на наредбата по чл. 21, т. 2.

(7) Отказът да се извърши регистрация подлежи на оспорване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 47. (1) Удостоверение за регистрация за извършване на психологически изследвания

се издава на лицата по чл. 45, ал. 1, т. 1 при следните условия:

1. кабинетите и специализираното оборудване отговарят на изискванията и осигуряват извършването на изследването съгласно наредбата по чл. 21, т. 2;

2. лицата, които извършват изследванията, притежават необходимите образование и квалификация съгласно изискванията на наредбата по чл. 21, т. 2 и са включени в регистъра по чл. 50;

3. изследването е организирано съгласно изискванията на наредбата по чл. 21, т. 2.

(2) Правата по удостоверението за регистрация за извършване на психологически изследвания не могат да се преотстъпват.

Чл. 48. (1) В регистъра по чл. 46, ал. 2 се вписват:

1. пореден номер и дата на вписване в регистъра;

2. наименование, седалище и адрес на управление на регистрираното лице;

3. номер на издаденото удостоверение за регистрация;

4. данни за психолозите, които ще извършват изследванията:

а) имената на психолога и единният му граждански номер;

б) образованието и квалификацията на психолога;

в) данни за влезли в сила наказателни постановления за извършени нарушения на условията и реда за извършване на психологически изследвания;

г) данни за заличаване на регистрацията и основанието за това.

(2) Искане за изменение и допълнение в регистъра и в удостоверението за регистрация се прави в 30-дневен срок от промяната на обстоятелствата, които подлежат на вписване.

Чл. 49. (1) Правата по удостоверението за регистрация за извършване на психологически изследвания се прекратяват от органа, извършил регистрацията:

1. когато регистрацията е извършена въз основа на неистински документ или на документ с невярно съдържание;

2. когато при извършване на дейността по организиране и провеждане на психологически изследвания е използван неистински документ или документ с невярно съдържание от лице, работещо при притежателя на удостоверението за регистрация;

3. когато при извършване на дейността по организиране и провеждане на психологически изследвания е издадено удостоверение за психологическа годност, без да е извършено психологическо изследване, от лице, работещо при притежателя на удостоверението за регистрация;

4. при преотстъпване на правата, предоставени с удостоверението за регистрация за организиране и провеждане на психологически изследвания;

5. при повторно извършени нарушения на условията и реда за извършване на изследванията;

6. по заявление на притежателя на удостоверението за регистрация;

7. с прекратяването на дейността на регистрираното лице.

(2) Не се разглежда заявление по ал. 1, т. 6, когато по отношение на съответното лице е образувано производство за отнемане на разрешението – до приключването му.

(4) Разрешението се отнема с мотивирана заповед на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията или на упълномощено от него длъжностно лице.

(5) Отнемането на разрешението подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването не спира изпълнението на решението.

(6) Лицата, чието разрешение е отнето, могат да кандидатстват за получаване на ново разрешение не по-рано от две години от датата на отнемането му.

Чл. 50. (1) Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ създава и поддържа регистър на психолозите, провеждащи психологически изследвания.

(2) В регистъра по ал. 1 се вписват:

1. имената на психолога и единният му граждански номер;

2. датата на вписване в регистъра;
 3. образованието на психолога;
 4. номер на всички регистрации по чл. 46, ал. 1, към които психолога е бил включен;
 5. данни за влезли в сила наказателни постановления за извършени нарушения на условията и реда за провеждане на психологически изследвания;
 6. датата на заличаване от регистъра.
- (3) Зачиването от регистъра се извършва:
1. по молба на психолога;
 2. по искане на лицето по чл. 45, ал. 1, т. 1;
 3. при прекратяване на регистрацията на лицето, в списъците към които е включен психолога;
 4. при извършени повече от две нарушения при извършване на психологически изследвания от психолога в рамките на 2 години;
- (4) Не се разглежда заявление по ал. 3, т. 1 и 2, когато искането е направено след като по отношение на психолога е образувано производство за заличаване по реда на ал. 3, т. 4 – до приключване на производството.
- (5) Психолог, заличен от регистъра на основание ал. 3, т. 4, не може да бъде вписан отново в регистъра в продължение на две години.

Глава шеста

СЛУЖБИ ЗА КОНТРОЛ И ПРАВОМОЩИЯ

Чл. 51. (1) Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията чрез Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ контролира:

1. състоянието на материалната база, включително учебните превозни средства, и изпълнението на учебната документация в учебните центрове за подготовка на водачи на моторни превозни средства, получили разрешение по реда на чл. 21, т. 1;

2. състоянието на материалната база и спазването на условията и реда за извършване на психологически изследвания от лицата по чл. чл. 45, ал. 1, т. 1.

(2) При изпълнение на функциите си по този закон инспекторите от контролните служби на Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“:

1. дават предписания във връзка със състоянието на материалната база и с изпълнението на учебната документация в учебните центрове за подготовка на водачи на моторни превозни средства; при неизпълнение на предписанията министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията или оправомощено от него длъжностно лице отнемат издаденото разрешение за обучение и прекратяват правата по него;

2. имат право да спират учебните превозни средства, с които се провежда обучение, да проверяват документите за самоличност на обучаващия и обучавания, както и техническата изправност на превозното средство, с което се извършва обучението и съответствието на превозното средство с нормативните изисквания;

3. дават предписания във връзка със състоянието на материалната база и спазването на условията и реда за извършване на психологически изследвания; при неизпълнение на предписанията министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията или оправомощено от него лице отнемат издаденото удостоверение за регистрация и прекратяват правата по него.

Чл. 52. Инспекторите от контролните служби на Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ имат право на безпрепятствен достъп до обектите за контрол при осъществяване на служебните им правомощия.

Глава седма

ПРИНУДИТЕЛНИ АДМИНИСТРАТИВНИ МЕРКИ

Чл. 53. За предотвратяване и преустановяване на административните нарушения, както и за предотвратяване и отстраняване на вредните последици от тях, се прилагат следните принудителни административни мерки:

1. временно спиране на дейността на лицата, получили удостоверение за регистрация по реда на чл. 46, ал. 1 - до отстраняване на нарушенията. В случай, че нарушението не бъде отстранено в срок до 3 месеца, регистрацията се прекратява.

2. временно спиране на дейността на лицата, получили разрешение по реда на чл. 38, ал. 1 - до отстраняване на нарушенията. В случай, че нарушението не бъде отстранено в срок до 3 месеца, разрешението се отнема.

Чл. 54. (1) Принудителните административни мерки по чл. 53 се прилагат с мотивирана заповед на изпълнителния директор на Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ или оправомощени от него длъжностни лица.

(2) Обжалването на заповедите по ал. 1 се извършва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(3) Подадената жалба не спира изпълнението на приложената принудителна административна мярка.

Глава осма

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 55. (1) Наказва се с глоба от 1000 до 5000 лв.:

1. който нарушава установените с нормативен акт предписания във връзка със състоянието на материалната база и с изпълнението на учебните програми в учебните форми за подготовка на водачи на моторни превозни средства, получили разрешение по реда на чл. 38, ал. 1;

2. който не осигури достъп на контролните органи до обектите за контрол или откаже да им предостави документи, отнасящи се до дейността на контролирания обект.

(2) Когато нарушението по ал. 1, т. 10 е извършено повторно, наказанието е глоба от 2000 до 7000 лв. и отнемане на разрешението.

Чл. 56. (1) Наказва се с глоба или с имуществена санкция в размер 5000 лв. лице, което извършва обучение на кандидати за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство без издадено разрешение по чл. 38, ал. 1.

(2) Наказва се с глоба или с имуществена санкция в размер 3000 лв. лице, което не осигури на контролните органи възможност за проверка на материалната база, както и ако не им предостави за проверка цялата документация, свързана с извършването на обучението на кандидати за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство.

(3) Когато нарушението по ал. 2 е извършено повторно, наказанието е глоба или имуществена санкция в размер 5000 лв.

(4) Наказва се с глоба или с имуществена санкция в размер 1000 лв. лице, получило разрешение по реда на чл. 38, ал. 1, което:

1. не осигури воденето на регистъра на кандидатите за придобиване на правоспособност и на документацията в съответствие с изискванията на учебната документация за обучение на кандидатите;

2. неправилно съхранява регистъра за вписване на кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство, в резултат на което е настъпила загуба, кражба или унищожаване на регистъра;

3. разпорежи или допусне извършване на дейността с ръководител на учебната дейност, който не отговаря на изискванията, определени с наредбата по чл. 21, т. 1;

4. разпорежи или допусне организиране на дейността в офис, който не отговаря на изискванията, определени с наредбата по чл. 21, т. 1;

5. не осигури условия за провеждане на теоретичните или практическите изпити;

6. не предостави записите от видеонаблюдението след провеждане на теоретичните изпити в учебния център;

7. провежда или е провело обучение на кандидат за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство от категория C, D, Ттм, C1 и D1, без кандидатът да притежава валидно удостоверение за психологическа годност.

(5) Наказва се с глоба 500 лв. ръководител на учебната дейност в учебните центрове за обучение на кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство, който:

1. не осигури спазването на изискванията на учебната документация за обучение на кандидатите за придобиване на правоспособност по при извършване на обучението;

2. не издава своевременно и не води съответните документи във връзка с обучението;

3. при организиране на обучението разпорежи или допусне нарушение на:

а) дневната натовареност на обучаваните;

б) дневната натовареност на преподавателите;

в) нарушение на графика за провеждане на теоретичното обучение;

г) задължението за уведомяване за индивидуално обучение;

д) провеждането на междинните и вътрешните изпити;

4. не обявява и не актуализира информацията относно таксите за провеждане на обучението и изпитите;

5. допуска издаването на удостоверение за допускане до изпит на лице, което не е преминало необходимото обучение и/или не е положило успешно съответните вътрешни изпити;

6. допуска нарушение при воденето на документите във връзка с обучението.

(6) Наказва се с глоба 500 лв. преподавател по теоретично и/или практическо обучение на кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство, който:

1. не спазва изискванията на учебната документация за обучение на кандидатите за придобиване на правоспособност при извършване на обучението;

2. допуска нарушение при воденето на документите във връзка с обучението;

3. не вписва своевременно данните в документите във връзка с обучението;

4. нарушава определената дневна натовареност на преподавателите;

5. при провеждане на обучението допуска нарушение на:

а) дневната натовареност на обучаваните;

б) графика за провеждане на теоретичното обучение;

в) продължителността на учебните часове;

г) провеждането на междинните и вътрешните изпити;

6. като член на изпитна комисия нарушава реда за провеждане на теоретичните или практическите изпити.

(7) За нарушения на изискванията за провеждане на обучение на кандидати за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство и на изискванията при водене на свързаната с тях документация, за които не е предвидено друго наказание, виновните се наказват с глоба или с имуществена санкция в размер 500 лв.

Чл. 57. (1) Наказва се с глоба или имуществена санкция в размер 3000 лв. физическо или юридическо лице, което:

1. организира и провежда психологически изследвания по реда на наредбата по чл. 21, т. 2 без издадено удостоверение за регистрация за организиране и провеждане на психологически

изследвания;

2. организира и провежда психологически изследвания по реда на наредбата по чл. 21, т. 2, след като регистрацията му за организиране и провеждане на психологически изследвания е била заличена или след като му е приложена принудителна административна мярка по чл. 53, т. 1;

3. отказва достъп на служители на Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация", изпълняващи функции по извършване на методическо ръководство и контрол на психологическите изследвания, до психологическата лаборатория по време на провеждането на психологическо изследване и водената за него документация.

(2) Наказва се с глоба или имуществена санкция в размер 1500 лв. физическо или юридическо лице, притежаващо удостоверение за регистрация за организиране и провеждане на психологически изследвания, което:

1. не уведоми Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация" за промяната на адреса, броя на помещенията, работните места и оборудването на психологическите лаборатории в списъка към удостоверението в срока, определен с наредбата по чл. 21, т. 2;

2. използва методиките, определени за провеждане на психологическо изследване за цели, различни от определените в наредбата по чл. 21, т. 2;

3. разгласява методиките, определени за провеждане на психологическо изследване;

4. организира и извършва подготовка на лицата, подлежащи на психологическо изследване, преди провеждането му;

5. разпорежда допускането до психологическо изследване на лица извън списъка от графика за провеждане на психологическо изследване;

6. разпорежда или допусне даването на заключение за психологическа годност и/или издаването на удостоверение за психологическа годност въз основа на липсващи данни с изключение на случаите, в които е дадено заключение "не се допуска" при повече от един невалиден тест за познавателната сфера и/или невалиден личностов тест или въз основа на несъответстващи на определените с методиките резултати от психологическото изследване;

7. не изпълни разпореждания и/или препоръки на органи за контрол и/или на служителите от Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация", изпълняващи функции по методическо ръководство и контрол на психологическите изследвания;

8. разпорежда или допусне започване на психологическото изследване в час, различен от предварително определения в графика;

9. разпорежда или допусне неспазването на изискванията за водене на документацията във връзка с организирането и провеждането на психологическите изследвания;

10. разпорежда или допусне провеждането на психологическото изследване в помещение, различно от регистрираното в протокола за оглед на лабораторията;

11. разпорежда или допусне провеждането на психологическото изследване на чужденец при отсъствие на преводач или при липса на декларация от преводача, че преводът ще бъде направен коректно;

12. разпорежда или допусне провеждане на психологическо изследване на лице, което не е представило документите, определени с наредбата по чл. 21, т. 2.

(3) Наказва се с глоба в размер 500 лв. психолог, който при провеждане на психологическо изследване:

1. допусне до изследване лице извън списъка от графика за провеждане на психологическо изследване;

2. започне психологическото изследване в час, различен от предварително обявения в графика час;

3. наруши последователността и/или броя на методиките за провеждане на психологическото изследване от утвърдените указания;

4. даде заключение за психологическа годност и/или издаде удостоверение за

психологическа годност въз основа на липсващи данни (с изключение на случаите, в които е дадено заключение "Не се допуска" при повече от един невалиден тест за познавателната сфера и/или невалиден личностов тест) или въз основа на несъответстващи на определените с методиките резултати от психологическото изследване;

5. даде заключение за психологическа годност и/или издаде удостоверение за психологическа годност, без да е проведено психологическо изследване;

6. не спази изискванията за водене на документацията във връзка с организирането и провеждането на психологическите изследвания;

7. проведе психологическото изследване в помещение, различно от регистрираното в протокола за оглед на лабораторията;

8. проведе психологическо изследване на чужденец при отсъствие на преводач или при липса на декларация от преводача, че преводът ще бъде направен коректно;

9. проведе психологическо изследване на лице, което не представи документите, определени с наредбата по чл. 21, т. 2, и/или не архивира копия от тях.

(4) Налага се глоба или имуществена санкция в размер 200 лв. на физическо или юридическо лице, което допусне или извърши нарушение на изискванията, определени с наредбата по чл. 21, т. 2, ако не е предвидено друго по-тежко наказание.

(5) Наказва се с глоба в размер 500 лв. водач, който извършва таксиметрови, превози за собствена сметка или обществени превози на пътници или товари без валидно удостоверение за психологическа годност.

(6) Когато нарушението по ал. 1 - 5 е повторно, наказанието е предвидената за съответното нарушение глоба или имуществена санкция в двоен размер.

Чл. 59. Лице, което нареди или допусне негов служител да извърши нарушение по този закон, се наказва с наказанието, предвидено за извършеното нарушение.

Чл. 60. (1) Актовете, с които се установяват нарушенията по този закон, се съставят от инспекторите от контролните служби на Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“.

(2) Актовете по този закон имат доказателствена сила до доказване на противното.

(3) Свидетел по акта може да бъде и длъжностно лице.

(4) Наказателните постановления се издават от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията или от определени от него длъжностни лица.

(5) За неуредените в този закон случаи по съставянето на актовете, издаването и обжалването на наказателните постановления и по изпълнението на наложените наказания се прилагат разпоредбите на Закона за административните нарушения и наказания.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на този закон:

1. „Обичайно пребиваване“ е мястото, където дадено лице обикновено живее повече от 185 дни през последните 12 последователни месеца поради лични или трудови връзки, или ако лицето няма трудови връзки - поради лични връзки, които сочат тясна обвързаност на лицето с мястото, където то живее.

За обичайно пребиваване на лице, чиито трудови връзки са на различно място от личните му връзки и което вследствие на това последователно пребивава на различни места в две или повече държави членки, се смята мястото, където са личните му връзки, при условие че лицето редовно се връща там. Спазването на последното условие не е необходимо, ако лицето пребивава в дадена държава членка за изпълнение на задача с определена продължителност. Следването в университет или в друго учебно заведение не се смята за смяна на обичайно пребиваване.

2. „Първа долекарска помощ“ е прилагането на подходящи животоподдържащи действия и мероприятия за предотвратяване на усложненията, получени при травми, свързани с пътнотранспортни произшествия, на място или в близост до него, от водачи на моторни превозни

средства и други участници в движението до идването на екип от Спешна медицинска помощ.

3. „мотопед“ – двуколесно или триколесно превозно средство с конструктивна максимална скорост не по-висока от 45 km/h, както са определени в чл. 4, параграф 2, букви "а" и "б" от Регламент (ЕС) № 168/2013 (категория L1e и категория L2e, с изключение на тези с конструктивна максимална скорост, по-малка или равна на 25 km/h). Към мотопедите се приравняват и леки четириколесни превозни средства, както са определени в чл. 4, параграф 2, буква "е" и приложение I от Регламент (ЕС) № 168/2013 (категория L6e);

4. „мотоциклет“ – двуколесно превозно средство без кош (категория L3e) или с кош (категория L4e), с двигател с работен обем над 50 cm³, ако е с вътрешно горене, и/или с конструктивна максимална скорост, по-висока от 45 km/h, както са определени съответно в чл. 4, параграф 2, букви "в" и "г" от Регламент (ЕС) № 168/2013;

5. "Моторно превозно средство" е пътно превозно средство, снабдено с двигател за придвижване, с изключение на релсовите превозни средства.

6. "Автомобил" е недвуколесно безрелсово моторно превозно средство, което се използва за превозване на пътници и товари или за теглене на други пътни превозни средства. Към автомобилите се приравняват и тролейбусите. В зависимост от предназначението си автомобилите биват:

а) леки - за превозване на пътници, в които броят на местата за сядане без мястото на водача не превишава 8;

б) товарни - за превозване на товари и/или за теглене на ремарке;

в) автобуси - за превозване на пътници с повече от 8 места за сядане без мястото на водача“;

7. "Ремарке" е пътно превозно средство, предназначено да бъде теглено от моторно превозно средство. Към ремаркетата се приравняват и полуремаркетата;

8. "Полуремарке" е пътно превозно средство, което се прикачва към моторно превозно средство така, че част от него лежи върху моторното превозно средство и значителна част от неговата маса и от масата на неговия товар се носи от моторното превозно средство.

9. "Състав от пътни превозни средства" са механично свързани пътни превозни средства, които участват в движението по пътищата като едно цяло.

10. "Категория на моторно превозно средство" е група моторни превозни средства, обединени съобразно предназначението им и конструктивните им особености.

11. "Обществен превоз" е превоз, който се извършва с моторно превозно средство срещу заплащане.

12. "Водач" е лице, което управлява моторно превозно средство.

13. "Пътник" е лице, което се намира във или на пътно превозно средство, но не участва в управлението му.

14. "Допустима максимална маса" е разрешената максимална маса на пътното превозно средство в натоварено състояние, определена за допустима от компетентните органи.

§ 2. За издаване на разрешения и други документи по този закон се заплащат такси, определени в тарифи, приети от Министерския съвет по предложения на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

§ 3. Водачите, получили право за управление на моторно превозно средство от категория М преди 1 юни 1996 г., имат право да управляват и моторни превозни средства от категория А с работен обем на двигателя до 50 cm³.

§ 4. (1) Изпълнението на закона се възлага на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията и на министъра на вътрешните работи.

(2) За прилагането на този закон и на ратифицираните международни договори в областта на движението по пътищата министрите по ал. 1 издават наредби и инструкции.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ